

ського руху (С.Нагорний, А.Бондарчук, В.Вешко та ін.).

Суттєву роль у роботі факультету фізичної культури відіграє співпраця з загальноосвітніми навчальними закладами, яка реалізується у таких формах: включення олімпійської освіти в програму курсів підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури та тренерів ДЮСШ; виступи науково-педагогічних працівників на методичних семінарах вчителів фізичної культури; проведення семінарів на олімпійську тематику для вчителів загальноосвітніх навчальних закладів; проведення студентами-практикантами бесід, лекцій із питань олімпійського спорту та олімпійської освіти з учнями; організація у загальноосвітніх навчальних закладах спортивних вечорів, спортивних свят, зустрічей із видатними спортсменами-олімпійцями; проведення спортивно-масової роботи у школах під Олімпійськими гаслами; організація і проведення Олімпійських уроків у загальноосвітніх навчальних закладах, коледжах, училищах.

Отже, підсумки участі спортсменів університету в 2012 році на чемпіонатах світу, Європи, України та III Спортивних іграх України свідчать про високий рівень розвитку фізичної культури та спорту в університеті. Цей успіх обумовлений належним рівнем профорієнтаційної роботи, високим рівнем навчально-тренувального процесу, сумлінним ставленням колективу факультету фізичної культури до спортивно-масової роботи в університеті.

Одержано 14 квітня 2013 р.

УДК 378:93

А.Б.Задорожнюк, Л.В.Баженов

Дипломуємо науковців-істориків

Аналізується період становлення і діяльності спеціалізованої вченої ради К 71.053.01 у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка упродовж 2009–2013 рр. Подається коротка характеристика дисертаційних досліджень, захищених за вказаний період у цій раді.

Ключові слова: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, спеціалізована вчена рада К 71.053.01, дисертація.

22 січня 2008 року Кам'янець-Подільський державний університет IV-го рівня акредитації Указом Президента України отримав статус національного.

В цьому ж році університету і в його складі історичному факультету виповнилося 90 років. Упродовж даного часу факультет завжди займав провідні позиції в Україні в галузі підготовки висококваліфікованих педагогічних і наукових кадрів з історії.

Провідним підрозділом університету і факультету є кафедра історії України, яка має багаторічний досвід роботи з аспірантами та докторантами. Ця кафедра тісно пов'язана у своїй діяльності з Інститутом історії України НАН України (тут за сумісництвом викладають директор цього інституту, академік НАН України В.А.Смолій, заступник директора, член-кореспондент НАН України В.П.Реєнт, завідувач відділом, член-кореспондент НАН України В.М.Даниленко), Інститутом української археографії і джерелознавства ім. М.Грушевського НАН України, Інститутом археології НАН України, Інститутом українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України у Львові та ін. Усе це давало підстави вийти із клопотанням до Західного наукового Центру НАН України у м.Львові про створення спеціалізованої вченої ради для розгляду і захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України. Постановою президії Вищої атестаційної комісії України №63-06/1 від 28 квітня 2009 р. та Наказом ВАК України №237 від 5 травня 2009 р. у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка було створено спеціалізовану вчену раду К 71.053.01. Наказом ректора університету №21-ос від 12 травня 2009 р. спеціалізованій вченій раді встановлено термін повноважень 2 (два) роки.

Відкриття спецради стало значним досягненням усіх науковців університету і, насамперед історичного факультету, оскільки вперше на теренах Поділля (Хмельницької і Вінницької областей) була відкрита спецрада з історії¹. Ідея відкриття ради визрівала давно, проте з різних об'єктивних і суб'єктивних причин вона була створена лише у 2009 р. Зусиллями ректора університету професора О.М.Завальнюка і колективу науковців історичного факультету вдалося пройти реєстрацію і почати працювати. Склад ради був визначений в кількості 12 осіб, з яких 8 були штатними працівниками навчального закладу, четверо – провідні науковці, запрошені для роботи у раді з інших установ.

Головою вченої ради став професор кафедри всесвітньої історії, д.і.н. Л.В.Баженов, його заступником – декан історичного факультету, д.і.н., професор С.А.Копилов, вченим секретарем – к.і.н., ст.викладач кафедри історії України А.Б.Задорожнюк. Члени ради визначені у такому складі: штатні працівники: д.і.н., професор В.П.Газін, д.і.н., професор В.С.Степанков, д.і.н., професор В.В.Нечитайло, к.і.н., професор І.В.Рибак, к.і.н., ст. науковий співробітник В.О.Савчук; запрошені: головний консультант депутатської фракції апарату Верховної Ради України, д.і.н., О.Б.Головко, декан історичного факультету Чернівецького національного університету д.і.н., професор О.В.Добрянський, доцент кафедри історії України Національного педагогічного університету ім. М.Драгоманова, д.і.н. С.М.Свистович, директор інституту українського козацтва Інституту історії України НАН України, д.і.н. Т.В.Чухліб.

Термін дії ради був визначений двома роками. За цей час ступінь кандидата історичних наук здобули 10 чоловік із різних міст України (Вінниця, Києва, Житомира і Хмельницького). Відкрив роботу спецради блискучий захист дисертації на тему: “Аграрне питання Наддніпрянської України в українській громадсько-політичній думці у 1890-ті – 1917 роки” старшим викладачем кафедри всесвітньої історії нашого університету В.А.Дубінським, який відбувся о 10 год. 18 грудня 2009 р. Науковий керівник роботи професор кафедри історії України, к.і.н. О.М.Федьков. Офіційними опонентами виступили: декан історичного факультету Чернівецького національного університету імені Ю.Федьковича, д.і.н., професор О.В.Добржанський і доцент кафедри новітньої історії України Черкаського національного університету імені Б.Хмельницького, к.і.н. С.В.Корновенко.

У захищеній В.А.Дубінським дисертації вперше у вітчизняній історичній науці на широкій джерельній базі здійснено комплексне дослідження розвитку громадсько-політичної думки з аграрного питання у Наддніпрянській Україні в останній період українського національного відродження (1890-ті рр. – 1917 роки). У роботі простежено еволюцію і розвиток програм українських соціалістичних партій щодо врегулювання аграрних відносин на початку ХХ ст., охарактеризовано ідеологічні засади ліберально-демократичної течії в українському громадсько-політичному русі напередодні та в роки першої російської революції й розкрито зміст аграрних програм її представників. Також вивчено позиції українських націонал-демократичних партій на аграрне питання і з’ясовано основні чинники, які призвели до незначної підтримки самостійників у середовищі селян, розкрито ставлення інших політичних партій, об’єднань і рухів до аграрних проблем у Наддніпрянській Україні. Водночас проаналізовано роль і значення у вирішенні аграрного питання окремих громадсько-політичних діячів, що перебували поза партіями².

Того ж дня дисертацію на тему: “Йоахим Волошиновський і його роль у запровадженні та становленні кооперації на Поділлі: кінець ХІХ – початок ХХ століття” захистив голова правління Вінницької обласної спілки споживчих товариств В.В.Подольян. Науковий керівник роботи, доцент Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського к.і.н. С.Д.Гальчак. Офіційними опонентами виступили: завідувач кафедри міжнародної інформації Хмельницького національного університету, д.і.н., професор О.П.Тригоренко і провідний спеціаліст Державного архіву Вінницької області, к.і.н. К.В.Завальнюк.

У роботі В.В.Подольяна на основі аналізу архівних документів, мемуарів, матеріалів періодичних видань, творчої спадщини, вітчизняної історіографії в контексті українського національного відродження досліджено життєвий шлях, місце й роль провідного українського кооперативного та громадського діяча Й.А.Волошиновського у запровадженні та становленні споживчої кооперації на Поділлі в кінці ХІХ – на початку ХХ ст. У виконаному дослідженні було розкрито цілеспрямовану роботу Й.А.Волошиновського по створенню

і функціонуванню першого кооперативного україномовного часопису “Світова Зірниця”, проаналізовано діяльність на чолі інших періодичних видань, особистий внесок в утвердження в українському кооперативному середовищі принципів “рочдельської кооперативної доктрини”. Цілісно відтворено освітньо-культурне подвизництво в Україні цього діяча, висвітлено його особисту участь у національно-визвольних змаганнях українського народу (1917–1921 рр.)³.

Наступне засідання спецради відбулося 20 січня 2010 р., коли були розглянуті дві роботи: старшого викладача кафедри гуманітарних наук Житомирського економіко-гуманітарного інституту ВНЗ Університет “Україна” В.О.Магася і старшого наукового співробітника Державного архіву Вінницької області В.І.Петренка.

Першою захищалася робота В.О.Магася на тему: “Всеросійський селянський союз в Україні у 1905–1907 рр.”. Науковий керівник дослідження професор кафедри історії України нашого університету, к.і.н. О.М.Федьков. Офіційними опонентами виступили: завідувач кафедри історії, соціології і політології Подільського державного аграрно-технічного університету, д.і.н., професор О.С.Каденюк і завідувач кафедри документознавства та інформаційної діяльності Національної металургійної академії України (м.Дніпропетровськ), к.і.н., доцент О.В.Михайлок.

У дисертації комплексно розглянуто діяльність Всеросійського селянського союзу в Україні у 1905–1907 рр. На основі ґрунтовного аналізу широкої джерельної бази та наукової літератури з’ясовано соціально-економічні та політичні передумови появи організації, досліджено її ідеологію та програму, встановлено кількісний, чисельний, етносоціальний та партійний склад осередків Союзу, простежено їх практичну діяльність. Доведено, що в Україні Всеросійський селянський союз став важливим чинником суспільно-політичного життя, засвідчивши політичну зрілість селянства та його прагнення впливати на розвиток країни, особливо на розв’язання аграрного питання⁴.

Другою розглядалася дисертація В.І.Петренка на тему “Більшовицька влада та подільське селянство у 1920-х – першій половині 1930-х рр.: причини, технології, демографічні наслідки Голодомору-ґеноциду”. Науковим керівником роботи був професор кафедри всесвітньої історії, д.і.н. Л.В.Баженов. Офіційними опонентами виступили: професор кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Ю.Федьковича, д.і.н., професор П.П.Брицький і доцент кафедри історії слов’янських народів Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського, к.і.н., доцент С.Л.Калитко.

Дисертація В.І.Петренка присвячена дослідженню проблеми Голодомору 1932–1933 рр. в Україні. За матеріалами подільського регіону доведено, що події Голодомору дійсно були ґеноцидом українського селянства. Його причиною став постійний опір політиці більшовицького режиму. У протистоянні з селянами влада застосувала впродовж 1927–1933 рр. систему репресивних

технологій: фінансові побори (реквізиції коштів і майна), колективізацію (відбирання землі та засобів виробництва), розкуркулення (конфіскації всієї власності й депортації селянських родин), тотальне вилучення продовольства. Руїнація села відбулася у поєднанні фінансових та продовольчих реквізицій в одноосібників і колгоспників, що створило умови для Голодомору. Вивезення посівних фондів та запровадження паспортного режиму призвело до масового вимирання від голоду селянських родин у своїх оселях⁵.

21 квітня 2010 р. відбулося наступне засідання ради, коли на порядок денний був винесений розгляд дисертаційного дослідження викладача кафедри історії України та зарубіжних країн Київського національного лінгвістичного університету А.П.Антонишина на тему: “Поділля в добу гетьманату П.Скоропадського”. Науковий керівник роботи завідувач кафедри історії України та зарубіжних країн Київського національного лінгвістичного університету, д.і.н., професор Ю.І.Терещенко. Офіційними опонентами були: професор кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, д.і.н. П.П.Брицький і завідувач кафедри історії народів Росії та спеціальних історичних дисциплін нашого університету, к.і.н., професор І.В.Рибак.

У дисертації комплексно досліджено історію Поділля доби Гетьманату П.Скоропадського. На основі широкого кола архівних матеріалів, історіографії, опублікованих джерел та наукових публікацій здійснено аналіз суспільно-політичних, соціально-економічних та культурно-освітніх процесів у Подільській губернії в період Української Держави. Проаналізовано причини та перебіг встановлення Гетьманату у регіоні. Розглянуто діяльність уряду Української Держави, спрямовану на вирішення кадрових, адміністративних та соціальних проблем. Розкрито роль і внесок гетьманської влади у відновлення сільськогосподарського та торгово-промислового потенціалу Поділля. У роботі охарактеризовано науково-освітню та культурно-мистецьку діяльність влади, культурних, громадсько-просвітніх товариств в регіоні⁶.

На наступне засідання спецради, яке відбулося 28 травня 2010 р., було винесено на розгляд дві дисертації здобувачів із м.Хмельницького В.Д.Коцюка і Ю.В.Олійника. Першим захищався викладач кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін Хмельницького інституту МАУП Коцюк В.Д. Його робота на тему: “Професор О.О.Котляревський у громадському і науково-освітньому житті України” була виконана на кафедрі всесвітньої історії Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка під керівництвом завідувача цієї ж кафедри, декана історичного факультету, д. і. н., професора С.А.Копилова. Офіційними опонентами по дисертації виступили: д. і. н., професор кафедри історії Національного університету “Києво-Могилянська академія” Ю.А.Мицик і доцент кафедри історії, соціології і політології Подільського державного аграрно-технічного університету, к. і. н. А.Ю.Скрипник.

У дисертації вперше всебічно та комплексно досліджено громадську і науково-освітнянську діяльність доктора слов’янської філології, професора

Університету Св. Володимира О.Котляревського (1837–1881). На основі вивчення архівних джерел, творчої спадщини вченого, матеріалів його особистого архіву було проаналізовано всі аспекти його наукової діяльності, реконструйовано його життєвий і творчий шлях на тлі суспільно-політичних явищ, що відбувалися в Росії та Україні. Розглянуто його участь наприкінці 50-х – на початку 60-х рр. XIX ст. в організації і діяльності московських гуртків, співпраця на теренах українського відродження з членами і дописувачами журналу “Основи”. З’ясовано, що підготовка і публікація в ньому низки студій висунули О.Котляревського в число провідних діячів національно-культурного піднесення. Науковий доробок дослідника включає більше двохсот робіт, які найкраще відображають становлення його як вченого-історика, славіста й бібліографа, а також процеси змін в його наукових поглядах. О.Котляревський був першим українським і російським вченим, який у своїх монографіях і студіях з історії слов’янських народів обґрунтував, розвинув і пропагував історико-порівняльний метод дослідження. Він виявився видатним новатором і зробив неоцінений внесок у вітчизняну славістику. У своїх працях український вчений виклав власну концепцію історії давніх слов’ян, а також окреслив шляхи її подальшого вивчення. Окрема група його праць присвячена питанням історії славістики, в яких досягнення перших вітчизняних славістів оцінювалися більш об’єктивно, ніж в його сучасників. Важливе місце в доробку О.Котляревського також належить студіям з історичної бібліографії. Досить плідною була діяльність О.Котляревського на посаді голови Історичного товариства Нестора Літописця та голови Київського слов’янського благодійного товариства⁷.

Другим того дня захистив дисертацію науковий співробітник Державного архіву Хмельницької області Ю.В.Олійник. Його робота на тему: “Нацистський окупаційний режим в Україні у 1941–1944 рр. (на матеріалах генеральної округи “Волинь–Поділля)”” була виконана на кафедрі історії України Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка під керівництвом ректора університету, к.і.н., професора О.М.Завальнюка. Офіційними опонентами по дисертації виступили: професор кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, д. і. н. П.П.Брицький і доцент кафедри журналістики Інституту філології і журналістики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, к. і. н. С.Д.Гальчак.

У дисертації комплексно досліджено реалізацію політики органів окупаційної влади в генеральній округі “Волинь–Поділля”. Нині – це територія Волинської, Рівненської, Хмельницької, частини Тернопільської, Вінницької та південних районів Брестської та Пінської областей Республіки Білорусь. На основі всебічного аналізу широкого кола архівних джерел і наукової літератури простежено встановлення й функціонування окупаційного режиму в генеральній округі. Розкрито засади, на яких формувався територіально-адміністративний устрій округи, уточнено її територію та зміни, яких вона зазнавала

впродовж окупації. Висвітлено механізм діяльності нацистських адміністративних органів цивільної влади та місцевих структур української допоміжної адміністрації. Досліджено соціальне становище мешканців регіону та проаналізовано суть і наслідки нацистської окупаційної політики в промисловості, сільському господарстві, освіті, культурі, церковному середовищі⁸.

12 листопада 2010 р. на розгляд спецради було винесено дві роботи викладачів кафедри історії України нашого університету С.А.Сидорука і П.В.Кліщинського. Це став перший захист, який відбувся в корпусі історичного факультету, в обладнаній залі засідань спеціалізованої вченої ради, (ауд.23). Робота асистента кафедри історії України С.А.Сидорука на тему: “Рекрутська повинність у Правобережній Україні в 1794–1874 рр.” була виконана під керівництвом завідувача кафедри історії України, к.і.н., професора А.Г.Філінока. Офіційними опонентами по дисертації виступили: завідувач кафедри історії України Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, д. і. н., професор М.В.Бармак і проректор з наукової роботи Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту, д. і. н., професор М.І.Кабачинський.

У дисертації на основі залучення в обіг значного масиву архівних документів, вивчення й осмислення з урахуванням сучасної методології опублікованих джерел і наукової літератури вперше в українській історіографії комплексно досліджено виконання рекрутської повинності у Правобережній Україні після приєднання до Російської імперії. Проаналізовано етапи відображення її у працях вітчизняних й зарубіжних авторів і відзначено їх внесок у нагромадження фактичного матеріалу. З’ясовано, що царизм систематично вдосконалював нормативно-правову базу рекрутської повинності, посилюючи мобілізаційні можливості за рахунок розширення податних станів регіону, не враховуючи їх інтереси і не зменшуючи її тягар. Обґрунтовано, що рекрутчина була стержневою в системі феодално-кріпосницьких повинностей, яка виключно негативно впливала на всі сфери суспільного життя Правобережжя. Відтворено систему та специфіку організації і проведення рекрутських наборів у краї, виявлено функції та повноваження місцевого управлінського апарату під час рекрутських наборів. Простежено матеріально-економічний та морально-психологічний вплив рекрутчини на мешканців Правобережжя⁹.

Дисертаційне дослідження асистента кафедри історії України П.В.Кліщинського на тему: “Правобережна Україна в роки Першої світової війни: соціально-економічний та громадсько-політичний аспекти (1914 – лютий 1917 рр.)” виконане під науковим керівництвом завідувача відділу історії України XIX – початку XX ст. Інституту історії України НАН України д. і. н., члена-кореспондента НАН України О.П.Рєнта. Опонентами дисертації були: завідувач кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Ю.Федьковича, д. і. н., професор О.В.Добрянський і старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України, к. і. н. О.М.Машкін.

В дисертації вперше всебічно та комплексно, на основі широкого масиву

джерел, у тому числі раніше відсутніх у науковому обігу, з позицій сучасної методології зроблено узагальнюючий аналіз соціально-економічного і громадсько-політичного життя в Правобережній Україні у роки Першої світової війни. Відзначено, що прифронтове розташування губерній Правобережжя негативно позначилось на економічному розвитку краю, підкреслено, що, не зважаючи на близькість театру військових дій, в регіоні не припинялося політичне життя. Умови війни спричинили появу нових та розширення діяльності раніше існуючих громадських організацій на території Київської, Подільської та Волинської губерній¹⁰.

14 січня 2011 р. була захищена дисертація викладача кафедри філософії і політології Хмельницького національного університету О.А.Посвістак на тему “Культурно-освітня і наукова інтелігенція Поділля у 20–30-х рр. ХХ ст.: взаємини з владою”. Робота була виконана під керівництвом проректора з міжнародних відносин і зв’язків з органами самоврядування, державної влади та засобами масової інформації нашого університету к.і.н., ст. наукового співробітника В.О.Савчука, а офіційними опонентами були: завідувач відділу історії України другої половини ХХ ст. Інституту історії України НАН України, д.і.н., професор, член-кореспондент НАН України В.М.Даниленко і професор кафедри історіографії, джерелознавства та археології Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна, к.і.н. С.М.Куделко.

Дисертація присвячена дослідженню взаємин культурно-освітньої і наукової інтелігенції Поділля із владою у 20–30-х роках ХХ ст. На основі аналізу архівних матеріалів, історіографії, статистичних джерел, спогадів сучасників та наукових публікацій у роботі комплексно вивчено різні аспекти взаємин інтелігенції з органами влади у регіоні. Проаналізовано ініціативи інтелектуальної еліти в умовах наростання політичного тиску. Зроблено висновок про еволюцію методів впливу влади на культурно-освітню і наукову інтелігенцію від перевиховання до встановлення жорсткого контролю і показано наслідки репресивної політики влади щодо інтелігенції Поділля¹¹.

Дисертація О.А.Посвістак була захищена останньою в межах першого періоду функціонування спеціалізованої вченої ради у нашому університеті. Захисти проходили в центральному корпусі університету, в ауд.208, а з листопада 2010 року, після обладнання зали засідань спеціалізованої вченої ради, на історичному факультеті, в ауд.23. За два роки було захищено 10 дисертацій, присвячених різним періодам і проблемам історії України. Основними питаннями, які досліджували дисертанти, залишалися історичні аспекти минулого українського народу. Хронологічно праці охопили тривалий період від кінця XVIII – до другої половини ХХ ст. Тематика досліджень досить різнобічна: рекрутська повинність у Правобережній Україні в 1794–1874 рр., професор О.О.Когляревський у громадському і науково-освітньому житті України; Йоахим Волошиновський і його роль у запровадженні та становленні кооперації на Поділлі: кінець XIX – початок ХХ ст.; Всеросійський селянський союз в Україні у 1905–1907 рр.; аграрне питання Наддніпрянської України в україн-

ській громадсько-політичній думці у 1890-ті – 1917 рр.; Правобережна Україна в роки Першої світової війни: соціально-економічний та громадсько-політичний аспекти (1914 – лютий 1917 рр.); Поділля в добу Гетьманату П. Скоропадського; культурно-освітня і наукова інтелігенція Поділля у 20–30-х рр. ХХ ст.: взаємини з владою; більшовицька влада та подільське селянство у 1920-х – першій половині 1930-х рр.: причини, технології, демографічні наслідки Голодомору-геноциду; нацистський окупаційний режим в Україні у 1941–1944 рр. (на матеріалах генеральної округи “Волинь – Поділля”) тощо (дисертації С.А.Сидорука, В.Д.Коцюка, В.В.Подольна, В.О.Магася, В.А.Дубінського, П.В.Кліщинського, А.П.Антонишина, О.А.Посвістак, В.І.Петренка, Ю.В.Олійника).

Отже, можна констатувати певну різноманітність у доборі напрямів досліджень. Слід зазначити появу робіт, у яких акцентується увага на проблемах 1920–30-х рр. в історії України (дисертації В.І.Петренка та О.А.Посвістак). Збільшилася кількість дисертацій, у яких авторами неупереджено розглядаються історичні процеси в Україні кінця ХVІІІ – середини ХХ ст. (С.А.Сидорук, А.П.Антонишин, О.В.Олійник).

Науково-теоретичний рівень усіх захищених дисертацій відповідав сучасним вимогам, вони стали вагомим досягненням вітчизняної історіографії. Більшість завдань, поставлених у них, вирішено без політичної заангажованості та з урахуванням новітніх надбань історичної науки, суспільства, замовчуваних раніше фактів і приховуваних за радянської влади архівних джерел. Це дозволило здобувачам наукових ступенів зробити висновки і узагальнення, які нерідко спростовують застарілі оцінки та концепції.

Практичне значення захищених дисертацій полягає в запропонованих у них рекомендаціях, які конкретно можна використати при розробці організаційних принципів здійснення адміністративної та аграрної реформи в Україні, для модернізації всієї системи освіти, особливо її управлінського апарату (дисертаційні дослідження А.П.Антонишина, В.А.Дубінського); у процесі розробки програм діяльності національно-культурних товариств, громадсько-культурних та соціальних проектів (робота В.О.Магася); для повернення нинішньому суспільству репресованих і забутих історичних постатей України (дисертаційні праці В.В.Подольна, В.Д.Коцюка). Матеріали і висновки більшості робіт частково вже залучені до узагальнюючих наукових видань, навчальних посібників і спецкурсів з історії України, а також враховані при написанні курсових і дипломних робіт студентами вищих навчальних закладів, де працює більшість здобувачів.

Процес перереєстрації ради розпочався ще до завершення повноважень першого терміну. Постановою президії Вищої атестаційної комісії України №74-06/2 від 23 лютого 2011 р. та Наказу ВАК України №164 від 24 лютого 2011 р. у Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка були поновлені повноваження спеціалізованої вченої ради К 71.053.01 ще на два роки. Склад ради був визначений у кількості 11 осіб, з яких 8 були штатними

працівниками навчального закладу, троє – провідні науковці, запрошені для роботи у раді з інших установ.

Головою вченої ради став професор кафедри всесвітньої історії, д.і.н. Л.В.Баженов, його заступником – декан історичного факультету, д.і.н., професор С.А.Копилов, вченим секретарем, к.і.н., доцент кафедри історії України А.Б.Задорожнюк. Члени ради визначені у такому складі: штатні працівники: д.і.н., професор В.П.Газін, д.і.н., професор В.С.Степанков, д.і.н., професор В.В.Нечитайло, к.і.н., професор І.В.Рибак, к.і.н., ст. науковий співробітник В.О.Савчук; запрошені: головний консультант депутатської фракції апарату Верховної Ради України д.і.н. О.Б.Головко, завідувач кафедри міжнародної інформації Хмельницького національного університету д.і.н., професор О.П.Григоренко, доцент кафедри правознавства Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського д.і.н. О.А.Мельничук. Доцент кафедри історії України Національного педагогічного університету ім. М.Драгоманова д.і.н. С.М.Свистович висловив прохання про вихід із складу ради за власним бажанням, директор інституту українського козацтва Інституту історії України НАН України д.і.н. Т.В.Чухліб був виведений із складу ради за неможливістю відвідувати її засідання. З невідомих причин ВАК не затвердив членство у спецраді декана історичного факультету Чернівецького національного університету д.і.н., професора О.В.Добржанського. У такому складі був проведений один захист. 25 березня 2011 р. кандидатську дисертацію на тему “Міста Подільської губернії у другій половині XIX – на початку XX ст.: соціальна інфраструктура, адміністративний та економічний аспекти” захистив провідний науковий співробітник Хмельницького обласного краєзнавчого музею С.М.Єсюнін. Науковий керівник роботи д.і.н., професор Л.В.Баженов; офіційні опоненти: завідувач кафедри міжнародної інформації Хмельницького національного університету, д.і.н., професор О.П.Григоренко і головний спеціаліст Держархіву Вінницької області, к.і.н. К.В.Завальнюк.

У дисертації вперше було комплексно досліджено основні аспекти розвитку міст Подільської губернії в умовах становлення ринкової економіки другої половини XIX – початку XX ст. Вивчено головні містоутворюючі фактори – адміністративний та економічний, а також з’ясовано розвиток соціальної інфраструктури. На основі аналізу широкого кола архівних джерел та наукової літератури простежено зміни кількості міст, їх адміністративного та правового статусу, динаміки міського населення та його соціальної і економічної структури. Акцентується увага на розвитку військово-стратегічної функції міст, промислово-ремісничого виробництва, торгівлі, транспортної мережі, формуванні банківсько-кредитної системи, культурно-освітнього середовища. У роботі запропонована періодизація соціально-економічного розвитку міст, подана їх класифікація і типологія у другій половині XIX – на початку XX ст.¹².

11 квітня 2011 р. було порушено клопотання перед Головою ВАК України про повернення до складу ради професора О.В.Добржанського. Клопотання

ректора університету було задоволено і Наказом ВАКУ України від 20 травня 2011 р. “Про часткові зміни у складі спеціалізованої вченої ради К 71.053.01” до складу ради були введені: декан історичного факультету Чернівецького національного університету д.і.н., професор О.В.Добржанський і професор кафедри історії народів Росії та спеціальних історичних дисциплін нашого університету, д.і.н. В.С.Прокопчук, а також виведено із складу ради доцента кафедри правознавства Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського д.і.н. О.А.Мельничука. Такі зміни значно підсилили склад ради. У такому складі спецрада працювала до завершення терміну її повноважень. За цей період було захищено ще дев’ять робіт.

20 січня 2012 р. у залі засідань ученої ради відбулися два захисти двох дисертацій – викладача кафедри культурології Рівненського державного гуманітарного університету О.В.Крупки і асистента кафедри управління персоналом та туризму нашого університету Б.О.Опрі.

Першим роботу на тему: “Земський суд на Волині (середина XVI – перша чверть XVII ст.” захистив О.В.Крупка. Науковий керівник дисертаційного дослідження старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України к.і.н. А.О.Гурбик. Офіційні опонентами виступили декан факультету гуманітарних наук Національного університету “Києво-Могилянська академія” д.і.н., професор В.О.Щербак і вчитель-методист Кам’янець-Подільського НВК №16 к.і.н. Д.П.Ващук.

У дисертації предметом усебічного дослідження стала діяльність земських судів Волині як суспільних і правових інституцій у період із середини XVI ст. до кінця першої чверті XVII ст. У роботі проаналізовано судову діяльність старостинських адміністрацій Волині у першій половині XVI ст., які були історичними попередниками шляхетських судово-адміністративних органів. Досліджено процес судово-адміністративних і правових реформ у ВКЛРЖ, що призвели до появи земського суду – інституції шляхетського самоврядування. Визначено обсяг службових повноважень членів суду та встановлено нормативну і реальну юрисдикцію установи. Також з’ясовано еволюцію, сферу обов’язків, суспільне значення інституту судових виконавців та розкрито питання, пов’язані із соціальним характером діяльності земського суду. Функціонування земських судів розглядається у контексті трансформацій міжстанових відносин, у зв’язку з регіональними та загальнодержавними політичними і соціокультурними процесами. За рахунок аналізу і введення до наукового обігу значної кількості документів земського суду розширено джерелознавче поле проблематики¹³.

О 13-й годині розпочався прилюдний захист дисертації Б.О.Опрі на тему: “Повсякденне життя православного парафіяльного сільського духовенства Правобережної України (1860-ті – 1917 р.)”. Науковий керівник роботи завідувач відділу історії України XIX – початку XX ст. Інституту історії України НАН України д.і.н., професор О.П.Реєнт. Офіційними опонентами були: завідувач кафедри історії для гуманітарних факультетів Київського національного

університету імені Тараса Шевченка д.і.н., професор Г.Д.Казьмирчук і доцент кафедри історії і філософії Подільського державного аграрно-технічного університету, к.і.н. В.А.Нестеренко.

У дисертації вперше в українській історіографії було всебічно досліджено повсякденне життя православного парафіяльного сільського духовенства Правобережної України другої половини XIX – початку XX ст. Визначено основні функції членів церковного причту, охарактеризовано їх права та обов'язки, проаналізовано стосунки духовенства та парафіяльної громади та з'ясовано рівень матеріального забезпечення церковнослужителів у сільських парафіях Правобережної України. Також висвітлено повсякденні потреби кліриків та членів їх сімей, охарактеризовано джерела їх доходів, значна увага приділена аналізу сімейного життя членів причту, досліджено традиції укладання шлюбів у середовищі парафіяльного сільського духовенства. Окрім того, в роботі відтворено роль і значення дружини клірика у власній сім'ї та парафії, простежено етапи виховання та навчання їх дітей у духовних навчальних закладах, відображено варіанти дозвілля та усталені стереотипи поведінки у проведени вільного часу духовенством Правобережної України¹⁴.

16 травня 2012 р. дисертацію на тему: “Римо-католицька церква в умовах радянської релігійної політики: український досвід (середина 1940-х – перша половина 1960-х років)” захистив у нашій раді директор Державного архіву Хмельницької області В.Г.Байдич. Робота була виконана на кафедрі історії України під керівництвом ректора університету, д.і.н., професора О.М.Завальнюка. Офіційними опонентами по розгляду роботи виступили: завідувач кафедри політології Інституту історії і політології Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника, д.і.н., професор В.В.Марчук і старший науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І.Ф.Кураса НАН України, к.і.н. В.О.Перевезій.

У дисертації комплексно досліджено становище Римо-католицької церкви в Україні від середини 1940-х до середини 1960-х рр., її взаємовідносини з тоталітарним режимом. Охарактеризовано процес функціонування католицької церкви в Україні в умовах активної антирелігійної політики радянської влади. На основі всебічного аналізу широкого кола архівних і опублікованих джерел та наукової літератури з'ясовано чинники, що впливали на радянську політику в ставленні до римо-католицької церкви в цілому і, зокрема, в УРСР. Уточнено періодизацію релігійної державної політики щодо РКЦ в Україні. Також з'ясовано основні форми, методи, масштаби і наслідки репресивних акцій та адміністративного тиску з боку радянського режиму на РКЦ; визначено основний зміст внутрішнього життя римо-католиків у контексті антицерковних заходів в Україні, етнонаціональну складову і соціодемографічний стан католицьких громад і духовенства, форми їх спротиву антицерковній політиці¹⁵.

27 червня 2012 р. дисертацію на тему: “Подільська православна єпархія в період становлення та зміцнення своїх позицій у регіоні (кінець XVIII – 50-ті роки XIX ст.” захистив у раді старший викладач кафедри суспільних

дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії Ю.І.Блажевич. Робота виконана під керівництвом завідувача кафедри історії України нашого університету, к.і.н., професора А.Г.Філінюка. Офіційними опонентами дисертації були: завідувач кафедри міжнародної інформації Хмельницького національного університету, д.і.н., професор О.П.Григоренко і доцент кафедри економічної теорії Національного університету харчових технологій, к.і.н. Е.О.Зваричук.

У дисертації на основі залучення до наукового обігу значного масиву архівних документів, вивчення, аналізу і осмислення з урахуванням сучасної методології опублікованих джерел та наукової літератури вперше в українській історіографії комплексно досліджено імперську конфесійну політику великодержавницького та синодального взірців у церковно-релігійній сфері Поділля. При цьому відтворено систему та специфіку становлення православ'я в краї, з'ясовано особливості його протистояння із римо-католиками та уніатами, із панівним становищем польських поміщиків в економічному житті. В роботі обґрунтовано доведено і висвітлено чотири етапи становлення і зміцнення позицій православ'я в регіоні.

Одержавлення православної церкви та інших конфесій відбувалося у декілька етапів, які вперше виділено автором дисертації. З'ясовано, що на першому етапі, упродовж 1793–1795 рр. розпочався перехід уніатів у православ'я; на другому етапі (1795–1819 рр.) відбувалося формування інфраструктури Подільської православної єпархії, третій етап (1819–1830 рр.) характеризувався подвійною політикою влади щодо православних та католиків, що дещо призупинило утвердження православної віри у регіоні. Після Першого польського повстання на Поділлі почався четвертий етап (1831–1855 рр.), під час якого відбулося утвердження та закріплення домінуючих позицій православної церкви, поступова ліквідація привілейованого становища римо-католиків та повне знищення уніатської церкви¹⁶.

24 січня 2013 р. у залі засідань вченої ради, о 10-й годині, розпочався захист дисертації директора Хмельницького економіко-правового коледжу МАУП В.О.Парандій на тему: “Діяльність Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі: соціально-політичний аспект (1920–1944 роки)”. Науковий керівник роботи – заступник директора з наукової роботи Державного історико-культурного заповідника “Межибіж”, к.і.н. А.М.Трембіцький, офіційні опоненти: професор кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Ю.Федьковича д.і.н., професор П.П.Брицький і провідний спеціаліст Державного архіву Вінницької області к.і.н. К.В.Завальнюк.

У дисертаційному дослідженні В.О.Парандій на основі аналізу конкретно-історичного матеріалу висвітлено соціально-політичні аспекти діяльності Державного Центру УНР в екзилі у 1920–1944 рр. Основна увага при цьому приділяється осмисленню становлення організаційної структури, культурно-освітніх інституцій, формуванню керівних органів організації та особистісно-індивідуальному потенціалу їх членів.

Комплексно досліджено та проаналізовано передумови формування та основні етапи становлення ДЦ УНР. Розкрито його зовнішньополітичну діяльність, з'ясовано, що її функції виконували громадсько-політичні інституції. Вперше відтворено цілісну картину подій пов'язаних з військовою роботою Державного Центру, в тому числі у роки Другої світової війни. Визначено його роль у створенні низки науково-освітніх, архівних, музейних, бібліотечних та інших осередків української еміграції¹⁷.

Другим у той день був захист дисертації викладача циклової комісії суспільно-гуманітарних дисциплін коледжу економіки і права Вінницького кооперативного інституту І.А.Ладаняк на тему: “Споживча кооперація Поділля в умовах нової економічної політики (1921 – 1928 рр.)”. Науковий керівник роботи – завідувач кафедри журналістики Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського, д.і.н., доцент С.Д.Гальчак, офіційними опонентами виступили: завідувач кафедри міжнародної інформації Хмельницького національного університету, д.і.н., професор О.П.Григоренко і заступник директора Вінницької філії Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України, к.і.н. В.П.Рекрут.

У дисертації І.А.Ладаняк комплексно досліджено становище та розвиток споживчої кооперації Поділля в контексті соціально-економічної політики Радянської держави в 1920-х рр., проаналізовано широкий спектр організаційно-кооперативної та культурно-освітньої діяльності подільських спільчанських установ і організацій в умовах нової економічної політики, їх внесок у реалізацію насущних потреб місцевого населення. Висвітлено процес одержавлення споживчої кооперації, підпорядкування її виконанню більшовицьких проєктів планової економіки, перетворення у дієвий механізм усунення з ринку приватної торгівлі та промислового підприємництва, суперечності цінової політики більшовиків у торговельному обслуговуванні сільських та міських мешканців краю. Доведено, що реорганізація системи кооперації Поділля на радянський лад фактично перетворила її на придаток державного сектора народного господарства, а згоргання непу негативно вплинуло на торговельне обслуговування населення регіону¹⁸.

Чергове засідання вченої ради відбулося сесійно, впродовж двох днів – 22 і 23 лютого 2013 р. Першого дня захищалося дві роботи. Зокрема, дисертацію на тему “Сільське господарство Поділля і Південно-Східної Волині у добу непу (1921–1929 рр.)” захистила старший викладач кафедри гуманітарної підготовки ПВНЗ “Хмельницький Економічний Університет” О.М.Свідерська. Науковий керівник роботи – завідувач кафедри історії народів Росії та спеціальних історичних дисциплін нашого університету к.і.н., професор І.В.Рибак. Офіційними опонентами по дисертації виступили професор кафедри історії України Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, д.і.н., професор В.М.Ботушанський і доцент кафедри історії і філософії Подільського державного аграрно-технічний університету, к.і.н., доцент А.О.Михайлик.

Дисертація О.М.Свідерської присвячена вивченню та аналізу сільського

господарства Поділля і Південно-Східної Волині у добу непу. У роботі проаналізований розвиток сільськогосподарського виробництва регіону, визначені природні, кліматичні та економічні умови краю. Доведено, що сільське господарство регіону розвивалося в умовах найбільшого в Україні малоземелля і аграрного перенаселення й вимагало докорінної модернізації та глибокої інтенсифікації сільського господарства. Встановлено, що економічні умови розвитку сільського господарства в регіоні були малосприятливі, через низьку питому частку міського населення та несприятливу кон'юнктуру цін на продукцію землеробства і тваринництва. Ґрунтові можливості Поділля і Південно-Східної Волині відзначалися посередніми якістьми, оскільки тут переважали землі, збіднені на гумус та інші природні поживні речовини. У структурі сільгоспугідь абсолютно переважала рілля¹⁹.

О 13 годині, розпочався захист дисертації на тему “Розвиток пам’яткоохоронної та музейної справи на Поділлі (середина XIX – початок 40-х рр. XX ст.)” методиста Кам’янець-Подільської філії Національного університету державної податкової служби України Ж.Б.Касап. Науковий керівник роботи професор кафедри всесвітньої історії нашого університету д.і.н., професор Л.В.Баженов. Офіційними опонентами виступили завідувач кафедри журналістики Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського д.і.н., доцент С.Д.Гальчак, а також доцент кафедри історії і філософії Подільського державного аграрно-технічного університету к.і.н. В.А.Нестеренко.

Дисертація Ж.Б.Касап присвячена комплексному дослідженню становлення, розвитку і функціонування пам’яткоохоронної та музейної справи на Поділлі (у межах південної частини Хмельницької та Вінницької областей) означених хронологічних меж. На основі об’єктивного аналізу різноманітних джерел і досягнень історіографії ґрунтовно вивчаються питання щодо організаційно-правових засад, структури, форм, методів і практичних результатів роботи органів охорони історико-культурної спадщини та музейних закладів на Поділлі. Аналізуються спільні риси і відмінності діяльності пам’яткоохоронців і музеїв регіону в часи Російської імперії, в добу Української революції 1917–1921 рр. та в роки радянської влади. Розглядається подвижництво фундаторів і діячів цієї сфери М.Біляшівського, Є.Сіцинського, М.Сімашкевича, Ю.Александровича, П.Клименка, Г.Брілінга та інших. Акцентується увага на негативному впливі політичних репресій у 1920-30-х рр. на розвиток пам’яткоохоронної та музейної галузі на Поділлі²⁰.

Наступного дня, 23 лютого, дисертаційне дослідження на тему “Професор В.О.Геринович у науково-педагогічному та громадському житті України (перша половина XX ст.)” захистив викладач кафедри суспільних дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії В.М.Островий. Науковий керівник – проректор з науково-педагогічної роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, к.і.н., доцент Ю.В.Телячий. Офіційними опонентами були: завідувач відділу історії України другої половини XX ст. Інституту історії України НАН України д.і.н., професор В.М.Даниленко і доцент кафедри

історії України Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Кочубинського, к.і.н. А.К.Лисий.

У дисертації В.М.Острового вперше всебічно та комплексно досліджено науково-педагогічну та громадську діяльність географа, історика, краєзнавця, освітянина В.Гериновича. На основі аналізу та залучення до наукового обігу значної кількості архівних матеріалів, документів, публікацій у періодичних виданнях, наукових і науково-популярних праць В.Гериновича системно реконструйовано його життєвий шлях та наукову біографію.

У дослідженні висвітлено становлення та еволюцію теоретико-методологічних та концептуальних поглядів ученого на географічне та історичне краєзнавство. Підкреслено, що він був одним із засновників антропогеографічного напрямку вітчизняної географічної науки, висвітлено вклад науковця в розвиток фізичної, економічної географії, археології.

Проаналізовано зв'язки вченого з науковими колами України та Європи. Розкрито внесок професора (згодом ректора) Кам'янець-Подільського інституту народної освіти В.Гериновича у становлення і розвиток вищої освіти на Поділлі. Досліджено вплив репресивної системи на громадську та науково-педагогічну діяльність, особисте життя вченого²¹.

Таким чином, впродовж 2009–2013 рр. спеціалізована вчена рада у Кам'янець-Подільському національному університеті К 71.053.01 працювала два терміни по два роки. На протязі 2009–2011 рр. у нашій раді ступінь кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України здобули десять чоловік, за другий термін, впродовж 2011–2013 рр. – ще десять осіб із різних регіонів України, які гідно поповнили лави українських вчених-істориків.

Загалом, робота спеціалізованої вченої ради К 71.053.01 у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка проходила у відповідності до вимог Акредитативної комісії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Під час розгляду дисертацій на засіданнях ради, які завжди проходили прилюдно, панувала творча атмосфера. Члени ради брали дієву участь у наукових дискусіях, на демократичних засадах, але професійно, принципово і критично аналізували джерельну базу, наукову новизну, отримані головні результати дослідження, їх практичне і теоретичне значення, загальну якість виконаної роботи, подавали рекомендації їх авторам щодо продовження наукової праці над обраними темами вивчення на перспективу. Найактивніше обговорювали дисертації професори В.С.Степанков, В.П.Газін, О.В.Добржанський, В.В.Нечитайло, І.В.Рибак.

У цілому спецрада довела на практиці свою життєздатність, уміння організовувати і проводити експертизу дисертаційних робіт на високому фаховому та науково-методичному рівні й своєю подвижницькою роботою здобула належний імідж і визнання у наукових колах не лише подільського регіону, а й усієї України.

На сьогодні створилися об'єктивні умови (є необхідна кількість власних докторів історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України), щоб

при наступній перереєстрації спецради, яка розпочалася наприкінці лютого 2013 року, успішно її пройти та розширити повноваження ради і забезпечити захисти не лише кандидатських, але й докторських дисертацій і, таким чином, вийти на рубіж підготовки для потреб України докторів наук.

Примітки:

1. Задорожнюк, А. Б. Розпочала роботу спеціалізована вчена рада по захисту дисертацій у Кам'янець-Подільському національному університеті / А. Б. Задорожнюк // Краєзнавець Хмельниччини. Щоквартальний бюлетень Хмельницької організації Національної спілки краєзнавців України. – № 1. – Кам'янець-Подільський–Хмельницький, 2010. – С. 25.

2. Дубінський, В. А. Аграрне питання Наддніпрянської України в українській громадсько-політичній думці у 1890-ті – 1917 роки: автореф. дис. ... канд. іст. наук / В. А. Дубінський. – Кам'янець-Подільський, 2009. – С. 17-18.

3. Подолян, В. В. Йоахим Волошиновський і його роль у запровадженні та становленні кооперації на Поділлі: кінець XIX – початок XX століття: автореф. дис. ... канд. іст. наук / В. В. Подолян. – Кам'янець-Подільський, 2009. – 20 с. – С. 18.

4. Магась, В. О. Всеросійський селянський союз в Україні у 1905–1907 рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук / В. О. Магась. – Кам'янець-Подільський, 2009. – С. 17-18.

5. Петренко, В. І. Більшовицька влада та подільське селянство у 1920-х – першій половині 1930-х рр.: причини, технології, демографічні наслідки Голодомору-геноциду: автореф. дис. ... канд. іст. наук / В. І. Петренко. – Кам'янець-Подільський, 2009. – С. 17.

6. Антонишин, А. П. Поділля в добу гетьманату П. Скоропадського: автореф. дис. ... канд. іст. наук / А. П. Антонишин. – Кам'янець-Подільський, 2010. – С. 17.

7. Коцюк, В. Д. Професор О. О. Котляревський у громадському і науково-освітньому житті України: автореф. дис. ... канд. іст. наук / В. Д. Коцюк. – Кам'янець-Подільський, 2010. – С. 18.

8. Олійник, Ю. В. Нацистський окупаційний режим в Україні у 1941–1944 рр. (на матеріалах генеральної округи “Волинь–Поділля”): автореф. дис. ... канд. іст. наук / Ю. В. Олійник. – Кам'янець-Подільський, 2010. – С. 17.

9. Сидорук, С. А. Рекрутська повинність у Правобережній Україні в 1794–1874 рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук / С. А. Сидорук. – Кам'янець-Подільський, 2010. – С. 17.

10. Клещинський, П. В. Правобережна Україна в роки Першої світової війни: соціально-економічний та громадсько-політичний аспекти (1914 – лютий 1917 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук / П. В. Клещинський. – Кам'янець-Подільський, 2010. – С. 17-18.

11. Посвістак, О. А. Культурно-освітня і наукова інтелігенція Поділля у 20–30-х рр. XX ст.: взаємини з владою: автореф. дис. ... канд. іст. наук / О. А. Посвістак. – Кам'янець-Подільський, 2010. – С. 17.

12. Єсюнін, С. М. Міста Подільської губернії у другій половині XIX – на початку XX ст.: соціальна інфраструктура, адміністративний та економічний аспекти: автореф. дис. ... канд. іст. наук / С. М. Єсюнін. – Кам'янець-Подільський, 2011. – С. 18.

13. Крупка, О. В. Земський суд на Волині (середина XVI – перша чверть XVII ст.): автореф. дис. ... канд. іст. наук / О. В. Крупка. – Кам'янець-Подільський, 2011. – С. 18.

14. Опря, Б. О. Повсякденне життя православного парафіяльного сільського духовенства Правобережної України (1860-ті – 1917 р.): автореф. дис. ... канд. іст. наук / Б. О. Опря. – Кам'янець-Подільський, 2011. – С. 17.

15. Байдич, В. Г. Римо-католицька церква в умовах радянської релігійної політики: український досвід (середина 1940-х – перша половина 1960-х років): автореф. дис. ... канд. іст. наук / В. Г. Байдич. – Кам'янець-Подільський, 2012. – С. 17-18.

16. Блажевич, Ю. І. Подільська православна єпархія в період становлення та зміцнення своїх позицій у регіоні (кінець XVIII – 50-ті роки XIX ст.): автореф. дис. ... канд. іст. наук / Ю. І. Блажевич. – Кам'янець-Подільський, 2012. – С. 16.

17. Парандій, В. О. Діяльність Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі: соціально-політичний аспект (1920–1944 роки): автореф. дис. ... канд. іст. наук / В. О. Парандій. – Кам'янець-Подільський, 2012. – С. 17.

18. Ладаняк, І. А. Споживча кооперація Поділля в умовах нової економічної політики (1921–1928 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук / І. А. Ладаняк. – Кам'янець-Подільський, 2012. – С. 16-17.

19. Свідерська, О. М. Сільське господарство Поділля і Південно-Східної Волині у добу непу (1921–1929 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук / О. М. Свідерська. – Кам'янець-Подільський, 2013. – С. 14.

20. Касап, Ж. Б. Розвиток пам'яткоохоронної та музейної справи на Поділлі (середина XIX – початок 40-х рр. XX ст.): автореф. дис. ... канд. іст. наук / Ж. Б. Касап. – Кам'янець-Подільський, 2013. – С. 17.

21. Островий, В. М. Професор В.О.Геринович у науково-педагогічному та громадському житті України (перша половина XX ст.): автореф. дис. ... канд. іст. наук / В. М. Островий. – Кам'янець-Подільський, 2013. – С. 16.

Резюме

Аналізується період становлення і діяльності на протязі 2009–2013 гг. спеціалізованого ученого совета К 71.053.01 в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. При цьому коротко характеризується тематика і зміст дисертаційних робіт, захищених за вказаний період в цьому советі.

Ключевые слова: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, спеціалізований учений совет К 71.053.01, дисертація.

Одержано 14 квітня 2013 р.